

С.А. КУЗНЕЦОВА,
*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри Дніпропетровського
університету імені Альфреда Нобеля*

А.А. КУЗНЕЦОВ,
*кандидат економічних наук, доцент
Дніпропетровського університету імені
Альфреда Нобеля*

ФІНАНСОВА СИСТЕМА, УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК І КОНТРОЛЬ МАЙБУТНЬОГО: ТЕОРІЯ ХАОСУ ТА ІНФОРМАЦІЙНА АСИМЕТРІЯ

Обґрунтовано запуск механізмів хаотичного структурування сучасного суспільства в умовах динамічного ускладнення систем (соціальних, політичних, фінансових, інформаційних). Доведено необхідність використання теорії хаосу та інформаційної асиметрії як підґрунтя для формування науки майбутнього. Сформовано теоретичні засади синергетичного розвитку фінансів, обліку та контролю як інструментів стабілізації, зменшення інформаційної асиметрії та прогнозування в умовах хаотичного структурування економічного та соціального середовища майбутнього.

Ключові слова: *фінансова система, управлінський облік, управлінський контроль, теорія хаосу, інформаційна асиметрія, методи врахування нестабільності.*

Традиційним для людини та суспільства є намагання досягнути стабільності на всіх рівнях існування. Тому логічними є перманентні потреби у стабілізації світової системи для суспільства в цілому та власного життя для кожного індивідуума зокрема. Але тисячоліття людського існування довели, що нестабільність, непередбачуваність та, певною мірою, випадковість є основою та рушійною силою всього, що існує. Класичним є вислів: « Постійними є лише зміни». Фінансові, політичні та соціальні кризи, які відчуває зараз весь світ, є похідним факторами переходу суспільства до нової парадигми загального існування, яку умовно можна визначити як хаотичну.

Як справедливо наголосив А. Недосекін, «життя – це не механіка і не техніка, і те, що буває прийнятним для прогнозування поведінки неживих об'єктів, завжди хибує при аналізі об'єктів живих, зокрема при економічному аналізі. Тому що економіка – це передусім люди, з голови яких виростає певний спосіб виробництва та розподілу матеріальних благ. Економіка, як правило, є ірраціональною, бо рухається завдяки таким ірраціональним мотивам людей, як жадібність та нерозумна поведінка. А оскільки це дійсно так, то цінова рівновага може бути лише миттєвою, причому діапазон коливань значним та важкопрогнозованим» [1, с. 59].

Більш того, саме ускладнення систем (соціальних, політичних, фінансових, інформаційних), що притаманне сучасному світу, запускає механізми хаотичного структурування. Серед глобальних викликів сучасного світу слід відзначити такі: соціальні мережі, бренди, віртуалізація, майбутнє роздрібних продажів, корпоративна соціальна відповідальність, війна за таланти, глобальна комп'ютеризація, демографічні зміни, значні витрати на інформацію в занепадаючих економіках, зростання безробіття, нові

течі в нестабільній економіці, значні обсяги інформації, глобальні мережеві поставки, глобальне розбалансування, посилення тиску на ринки, зростання стратегій для нестабільних ринків.

Одним із факторів означеного стану речей є світові економічна та фінансова кризи, вплив яких підсилює загальний рівень хаотичності економічного середовища. Намагання забезпечити стабільність за будь-яку ціну свідчить про неготовність переважної більшості держав на макрорівні та економічних суб'єктів на мікрорівні до функціонування в окреслених умовах.

У свою чергу, для вітчизняної економіки її нестабільність обумовлюється додатково нестабільністю політичної та соціальної сфери України, нормативно-правової бази та загалом трансформаційними процесами.

Цікавою є позиція окремих науковців [2, с. 39], які вважають, що людське суспільство являє собою інформаційну систему, а його розвиток залежить від кількості інформації, яка сприймається та перетворюється його членами. Тому інформатизація сучасної економіки і суспільства в цілому вимагає перегляду традиційних підходів до управлінського обліку та контролю як інформаційного ресурсу в управлінні підприємством. Це обумовлено суттєвою зміною інформаційних потреб користувачів при прийнятті управлінських рішень. Фундаментальну роль у цьому відіграє загальний перехід до економіки знань, для якої характерне домінування інформаційного ресурсу, інтелектуального капіталу та нематеріальних активів.

Це вимагає від сучасної науки безумовного розвитку теоретичних та методологічних засад щодо функціонування в умовах непередбачуваності.

Усвідомлення хаотичності людського існування в усіх сферах життя повинно стати підґрунтям формування науки майбутнього. При цьому доцільно навести визначення хаосу, запропоноване розробником теорії Хаосу Е. Лоренцом, який зазначив [3, с. 59], що хаос, – це коли теперішнє визначає майбутнє, але наближене теперішнє не визначає приблизне майбутнє.

За своє суттю, як справедливо дослідили Є. Кнізева та С. Курдюмов, хаос виконує ряд функцій в процесах самоорганізації і самоуправління: малі флуктуації є механізмом виходу на одну з можливих тенденцій самоструктуризації відкритого нелінійного середовища; це спосіб синхронізації темпів еволюції підсистем усередині складної системи для збереження її цілісності; балансування на краю хаосу є способом підтримки складної організації; хаос є фактором пристосування до мінливих умов навколишнього середовища; хаотичність, різноманітність елементів є основою досягнення їх єдності, організації; хаос є чинником виходу з еволюційної безвиході; на стадії спаду активності і зростання хаотичних процесів можуть встановлюватися нові зв'язки, виникати нові структури, хаос стає фактором оновлення складної організації [4].

Теперішній стан фінансового сектора світової економіки свідчить, що банківська система є основним гравцем на грошовому ринку, і тому глобалізація та інтеграція сучасного суспільства, які сприяли формуванню принципово нових вимог до фінансових систем окремих держав і міжнародних фінансових інститутів, зумовили необхідність її вдосконалення. Таким чином, сучасне завдання фінансових ринків – забезпечити можливість основним гравцям оперативного реагувати на зміни у зовнішньому і внутрішньому середовищі (зокрема через урахування впливу випадковостей на розвиток суспільства та економіки). В цьому контексті слід відзначити працю Е. Петерса «Хаос і порядок на ринку капіталу», в якій було започатковано дискусію про зміну парадигми при вивченні фінансової теорії та, серед іншого, запропоновано використовувати фрактальну розмірність, а не стандартне відхилення при аналізі фінансових ринків [5]. На окрему увагу заслуговує також праця Б. Вільямса «Торговельний хаос», в якій автором ретельно окреслено процедури та способи застосування фракталів під час торгівлі на фінансових ринках [6]. Фрактальна розмірність міжнародних ф'ючерсних ринків як характеристика їх економічної природи була досліджена О.М. Сохацькою [7].

Визнаючи значну наукову та практичну цінність проведених досліджень, слід зазначити, що вони присвячені більшою мірою вирішенню загальних питань функціонування економіки та підприємств в умовах невизначеності. У той же час авторами не приділено достатню увагу комплексному вивченню питання інтегрованого розвитку фінансової системи, управлінського обліку та контролю в контексті забезпечення синергетичної ефективності в умовах хаотичного структурування економіки. Американські вчені в галузі управління Г. Хемел та К. Прахалад наголошують [8, с. 39], що завдання сучасних менеджерів – бачити майбутнє до того, як воно настало, та раніше, за будь-кого. Майбутнє можливо відшукати не перетині змін технологій, стилів життя, державного регулювання, демографії та геополітики.

Метою цієї статті є формування теоретичних засад синергетичного розвитку фінансів, обліку та контролю як інструментів стабілізації, зменшення інформаційної асиметрії та прогнозування в умовах хаотичного структурування економічного та соціального середовища майбутнього.

Загалом такий розвиток повинен визначатися рядом факторів: 1) реалії еволюції економічних систем; 2) особливості розвитку міжнародного суспільства; 3) фінансові потреби економічних суб'єктів.

Сучасний стан економічного розвитку необхідно визначати як «хаотичне структурування економіки». В умовах хаотичного структурування сучасної економіки, для якої притаманні інформатизація, нестабільність, динамічність, турбулентність, глобалізація та інтеграція, актуальною є потреба загального розвитку фінансової системи шляхом еволюції міжнародних, державних та приватних фінансів з урахуванням впливу зовнішніх і внутрішніх факторів. В основу інтегрованого розвитку фінансової системи, управлінського обліку та контролю доцільно покласти синергетичний підхід, який дозволяє знайти ефективні шляхи управління нестабільними системами (зокрема й фінансовою системою). Цей підхід орієнтований на пізнання закономірностей самоорганізації складних об'єктів в умовах хаотичного структурування. Як справедливо підкреслено І. Олійченко, «хаос в синергетиці має двоїсту сутність. З одного боку хаос є руйнівним і приводить до дезорганізованості системи, а з іншого він є конструктивним і сприяє процесам організації» [9, с. 58].

Загалом сучасну фінансову систему формують три складові: міжнародні фінанси; державні фінанси; приватні фінанси. Відповідно при формуванні загальної парадигми такої системи принципового вирішення потребує питання визначення характеру зв'язків між такими складовими та ступенів впливу розвитку кожної складової на загальну еволюцію фінансової системи.

За умов використання синергетичного підходу фінансова система повинна розглядатися як відкрита система, яка визначається зовнішнім та внутрішнім середовищем, що забезпечить її:

- 1) самоорганізацію;
- 2) зв'язок із зовнішнім світом;
- 3) нелінійність.

Безперечними перевагами синергетичного розвитку фінансової системи є забезпечення її спроможності оперативно реагувати на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі економічних суб'єктів (зокрема через врахування впливу випадковостей на розвиток суспільства і економіки), можливість формування фінансових інструментів з урахуванням існуючих та ймовірних фінансових потреб користувачів, узгодженість руху фінансових ресурсів на макро-, мезо- та мікрорівнях.

В основу такого розвитку слід покласти 7 принципів, наведених на рис. 1.

Аналіз сучасного стану світової фінансової системи дозволяє констатувати неспроможність подолання фінансових криз за допомогою модернізації і превентивних заходів впливу, зокрема шляхом зміни фінансової політики та застосування фінансового інструментарію.

Незаперечним є постійне зменшення цінності валют у часі, оскільки жодна валюта не пов'язана власною цінністю як товар. Очевидним є нездатність сучасних еква-

лентів грошей, таких як золото, нафта, газ, виступати адекватним мірилом вартості. По суті, ці ресурси вичерпуються.

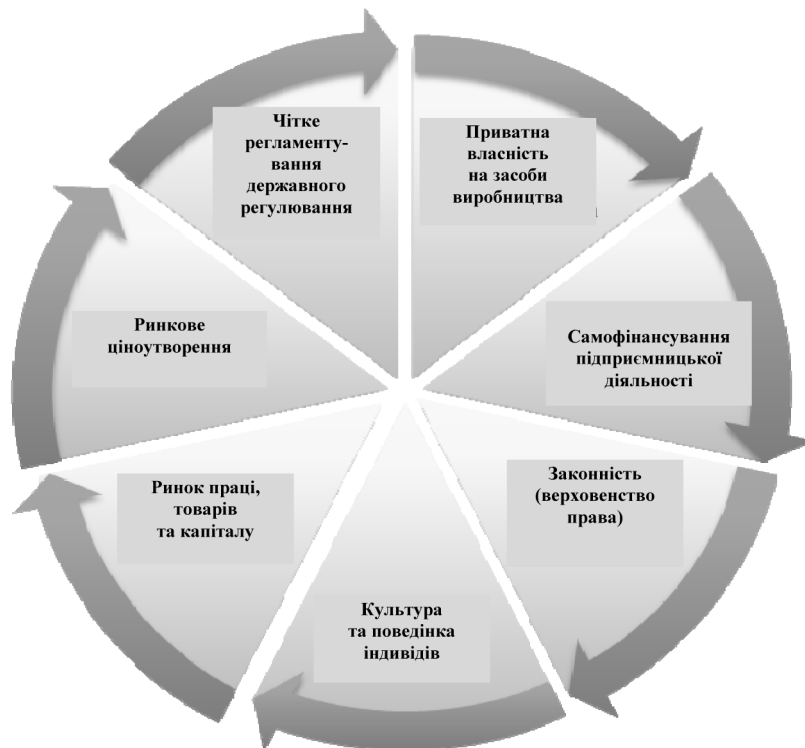

Рис. 1. Принципи розвитку фінансової системи в умовах хаотичного структурування економіки (авторська розробка)

Розвиток електронних грошей обумовлює поступове їх знецінення та «розсіювання» через відсутність ціннісної складової. Тому спостерігається зростання диспропорцій між грошима як мірилом вартості (за сучасною теорією грошей – не пов'язаних власною цінністю і спрямованих до зменшення) і розвитком економічної системи (в основу якої покладено зростаючий попит, тобто прагнення до збільшення). Наявність зазначених протиріч і є основною причиною сучасної фінансової кризи, яка з часом посилюватиметься. Тому напрямом розвитку фінансової системи є перегляд економічних змінних, що мають взаємозв'язок з грошовими величинами в сучасній хаотично структурованій економіці.

В свою чергу, розвиток сучасного бізнесу відбувається під суттєвим впливом нестабільної економіки, тому відповідно до своєї мети концепції управлінського обліку та контролю повинні давати керівництву можливість прогнозувати та ефективно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі суб'єкта управління.

Побудову управлінського обліку та контролю доцільно ґрунтувати на позитивній теорії бухгалтерського обліку (РАТ – positive accounting theory), оскільки при її формуванні враховується вплив нестабільності в економіці.

Використання позитивної теорії передбачає побудову системи управлінського обліку та контролю, виходячи з потреб власників бізнесу та менеджерів компаній і ґрунтуючись:

1) на методологічному індивідуалізмі (засобі пояснення будь-якого соціального явища виключно як наслідку індивідуальних процесів прийняття рішень);

2) неокласичній гіпотезі максимізації (кожен індивід приймає рішення при визначених обмеженнях виключно з метою максимізації особистої корисності).

Ефективності управлінського обліку та контролю сучасної компанії можливо досягти через формування загальної «матриці» (теоретичних засад побудови системи менеджменту, які слід розробляти, виходячи з потреб бізнесу), врахування впливу нестабільної економіки та забезпечення взаємодії систем бухгалтерського обліку та менеджменту суб'єкта господарювання. Індивідуалізація системи управлінського обліку та контролю конкретної компанії досягається шляхом урахування таких критеріїв: власна галузева специфіка, розміри бізнесу, властивості систем управління та існуючі напрями стратегічного і тактичного розвитку цих суб'єктів.

У свою чергу, якість управлінського обліку та контролю визначається рівнем зменшення інформаційної асиметрії, невизначеності у її одержувача. Як справедливо довів у своїй праці Дж. Акерлоф [10], якість та невизначеність є взаємопов'язаними. Таким чином, метою управлінського обліку є зменшення інформаційної ентропії (невизначеності або непередбачуваності інформації). Зменшення рівня невизначеності у користувача інформації визначає рівень інформаційної насиченості повідомлення.

Загальна еволюція ролі бухгалтера в міжнародному бізнесі окреслена СІМА [11] за 3 рівнями (рис. 2).

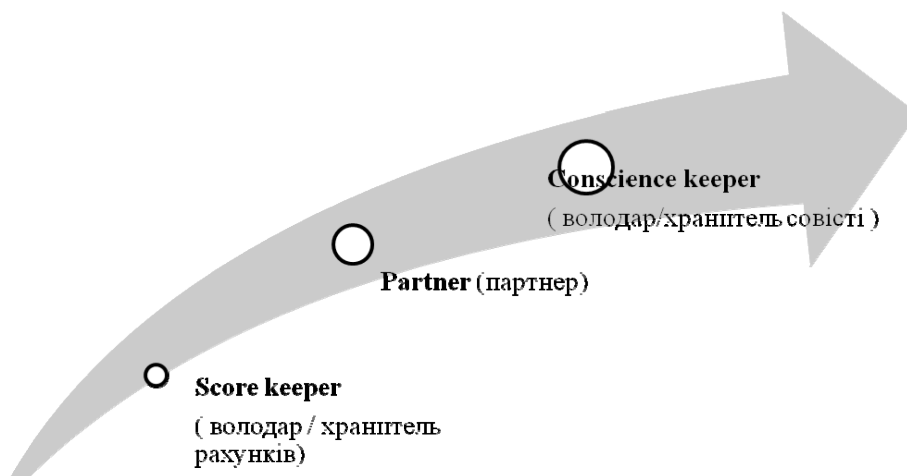

Рис. 2. Еволюція ролі бухгалтера в міжнародному бізнесі

Управління компанією є настільки ефективним, наскільки воно забезпечує збільшення вартості компанії (акціонерна вартість, дивіденди, приріст капіталу).

Відповідно завданнями управлінського обліку та контролю є надання інформації, яка спрямована на прийняття управлінських рішень за напрямками:

- 1) адаптація компанії до зовнішнього середовища;
- 2) інтеграція внутрішнього середовища компанії;
- 3) ідентифікація компанії та персоналу.

Враховуючи вищевикладене, окрему увагу слід приділити питанню зменшення рівня інформаційної асиметрії у відносинах між персоналом, менеджментом компанії, власниками. Тому що в результаті поділу їх функцій, керуючий орган краще інформований, має більше важелів впливу на конкретну ситуацію і може діяти у власних інтересах. Крім того, персонал часто не має достатнього досвіду і зв'язаний дефіцитом часу. Така інформаційна асиметрія є причиною, що знижує ефективність розвитку бізнесу та якості управління. Дійовим механізмом зниження рівня інформаційної асиметрії є залучення персоналу до процесу управління компанією.

Використання персоналу як механізму зниження інформаційної асиметрії ефективне ще й тому, що персонал не займається безпосередньо менеджментом і не має прямого доступу до всіх ресурсів компанії. Тому, на відміну від керуючого органу, він зацікавлений у запобіганні використанню тіньових схем, поставок через структури, «пов'язані» з виконавчим органом, і в прийнятті рішень, ефективних у плані довгострокового, стратегічного розвитку бізнесу компанії в цілому.

Важливим також є зменшення інформаційної асиметрії між суб'єктами внутрішнього (менеджери, працівники) та зовнішнього середовища компанії (інвесторами, партнерами, контрагентами, державою, громадськістю).

Ефективне управління компанією в хаотично структурованій економіці можна забезпечити шляхом побудови комплексної інформаційної системи, в якій накопичується інформація з деталізацією за всіма рівнями управління та напрямками.

При формуванні моделі такого інформаційного забезпечення доцільно спиратись на концепцію піраміди ефективності, запропоновану К. Мак-Найром, Р. Лінчем та К. Кроссом [12]. За цією концепцією ефективність компанії досягається через глобальне управління якістю, промисловий інжиніринг та діагностику. Цілі передаються згори вниз за рівнями управління, а показники ефективності визначають знизу вгору. Запропонована дослідниками піраміда ефективності побудована на підставі врахування взаємозв'язків між загальною клієнтоорієнтованою корпоративною стратегією, фінансовими показниками та якісними показниками.

Вивчення окресленої концепції дозволило стверджувати, що вона може бути розвинута в контексті її застосування для побудови моделі інформаційного забезпечення системи управління.

В основу побудови моделі управлінського обліку та контролю як інструмента інформаційного забезпечення управління в умовах «хаотичної» парадигми слід покласти концепцію управління 4М (розроблену компанією SternSteward&Co), яка передбачає виокремлення чотирьох ґрунтовних складових:

- 1) вимірювання (Measurement) – передбачає формування показників, за якими можна вимірювати ефективність роботи компанії та стан управління нею;
- 2) система управління (Management system) – вимагає спиратися на системний підхід в управлінні;
- 3) мотивація (Motivation) – обумовлює обов'язковість використання мотиваційного механізму як інструмента управління;
- 4) стиль мислення (Mindset) – сприяє формуванню якісно нової стратегії компанії через зміну базових уявлень менеджерів.

До управлінського обліку та контролю як інструмента інформаційного забезпечення та прогнозування слід ставити такі вимоги:

- 1) інформація, що надається, повинна бути корисною для прийняття управлінських рішень;
- 2) інформація, що надається, повинна залучати увагу менеджерів до сфер потенційного ризику в управлінні;
- 3) інформація, що надається, повинна дозволяти об'єктивно оцінювати стан управління.

Складовими інформаційного забезпечення управління виступають:

- 1) строкова звітність щодо управління;
- 2) оперативне інформаційне забезпечення через моніторинг ефективності управління.

Для формування практичного механізму надання інформації управлінському персоналу за різні часові проміжки (рік, квартал, місяць, декада, тиждень, день, on-line) доцільно розробляти комплекси управлінських звітів.

Інформація, що надається у звітах, повинна виконувати наступні завдання:

- 1) надання інформаційної підтримки менеджерам при прийнятті стратегічних управлінських рішень;

2) формування планових та фактичних показників стану управління в процесі планування, реалізації та контролю;

3) формування інформації щодо альтернативних варіантів для обрання найбільш ефективних шляхів розвитку компанії;

4) забезпечення інформаційної бази для оптимізації напрямів розвитку компанії.

У такому контексті доцільно спиратися на твердження М. Тетчер: «... Для перемоги потрібно більше ніж моральний запал: для цього необхідні чіткі уявлення про цілі та конкретні плани; точна оцінка сили ворога і його намірів; випереджальні дії, що дозволяють мінімізувати ризики і захиститися від наслідків» [13, с. 62].

Таким чином, хаос не є аналогом безпорядку, навпаки, хаос – це складний порядок, який функціонує в умовах нестабільності. В основу інтегрованого розвитку фінансової системи, управлінського обліку та контролю доцільно покласти синергетичний підхід, який дозволяє знайти ефективні шляхи управління нестабільними системами. Цей підхід орієнтований на пізнання закономірностей самоорганізації складних об'єктів в умовах хаотичного структурування через врахування специфіки нелінійності, чутливості до початкових умов, рівноваги в системі та динамічного рівня рівноваги.

Використання окреслених припущень дозволяє побудувати фінансову систему, системи управлінського обліку та контролю як загальну інтегровану систему, яка ґрунтується на потребах суспільства, враховує певну непередбачуваність та нестабільність розвитку та ускладнення систем на макрорівні (соціальних, політичних, фінансових, інформаційних), що є притаманним сучасному світу, та природні еґотичні властивості власників бізнесу й менеджерів компаній. Це сприяє підвищенню загальної ефективності управлінських рішень на макро-, мезо- та мікрорівнях в умовах хаотичного структурування економіки.

Список використаних джерел

1. Недосекин А.О. Введение в проблему прогнозирования фондовых индексов / А.О. Недосекин // Финансовый менеджмент. – 2005. – № 2. – С. 59–67.
2. Юсупов Р.М. История информатики и философия информационной реальности: учеб. пособие / Р.М. Юсупов, В.П. Котенко. – М.: Академический Проект, 2007. – 429 с.
3. Lorenz E.N. Can chaos and intransitivity lead to interannual variability? / E.N. Lorenz // Tellus A. – 1990. – № 42 (3). – С. 378–389.
4. Князева Е.Н. Козволюция сложных социальных структур: баланс доли самоорганизации и хаоса [Электронный ресурс] / Е.Н. Князева, С.П. Курдюмов – М.: Институт философии РАН и Институт прикладной математики им. М.В. Келдыша РАН // Синергетика [сайт С.П. Курдюмова] – 25 с. – Режим доступа: <http://spkurdyumov.narod.ru/KnyazevaKurdyumov11.htm>
5. Петерс Э. Хаос и порядок на рынке капитала. Новый аналитический взгляд на циклы, цены и изменчивость рынка: пер. с англ. / Э. Петерс. – М.: Мир, 2000. – 333 с.
6. Вильямс Б. Торговый хаос / Б. Вильямс – М.: ИК Аналитика, 2000. – 345 с.
7. Сохацька О.М. Фрактальна розмірність міжнародних ф'ючерсних ринків як характеристика їх економічної природи / О.М. Сохацька // Журнал європейської економіки. – 2004. – № 3. – Вересень. – С. 290–321.
8. Hamel G. Competing for the Future. / G. Hamel , С.К. Prahalad. – Harvard Business Press, 2013.
9. Олійченко І.М. Теорія хаосу у синергетичному підході до інформаційного забезпечення системи державного управління / І.М. Олійченко // Последните научни постижения – 2010: международна научна практична конференция, 17–25 март 2010: тези допов. – София: «Бял ГРАД-БГ» ООД, 2010. – Т. 10. – С. 57–59.
10. Акерлоф Д. Рынок «Лимонов»: неопределенность качества и рыночный механизм / Д. Акерлоф // THESIS. – 1994. – № 5. – С. 91–104.
11. MARG 2012 Review [Electronic resource] // LSEAccounting. – 2012. – № 3. – P. 2. – Available at: http://www.lse.ac.uk/accounting/pdf/accountingnewsletter_issue3.pdf

12. Мельник О.Г. Системи діагностики машинобудівних підприємств: полікритеріальна концепція та інструментарій: [монографія] / О.Г. Мельник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 344 с.

13. Тэтчер Маргарет. Искусство управления государством. Стратегии для меняющегося мира / Маргарет Тэтчер; [пер. с англ.]. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 504 с.

References

1. Nedosekin, O. (2010). *Vvedenie v problemy prognozirovaniya fondovih indeksov* [Introduction to the problem of forecasting of stock indices]. *Finansovii menedjment* [Financial management]. No. 2, pp. 59-67.

2. Ysyrov, R.M. (2005). *Istoriya informatiki I filosofiya informatsionnoi realnosti* [History of science and philosophy of information reality]. Moscow, 429 p.

3. Lorenz E.N. (1990). *Can chaos and intransitivity lead to interannual variability?* *Tellus A*, 42 (3), pp. 378-389.

4. Knyazeva, E.N., Kyrдумова, S.P. *Koevolutsiya sloznych sotsialnyh stryktur: balans doli I samoorganizatsii haosa* [Coevolution of complex social structures: balance the proportion of self-organization and chaos]. Moscow, Institute of philosophy and Institute of applied mathematics M.V. Keldysh Russian Academy of Sciences, 25 p. Available at: <http://spkurdyumov.narod.ru/KnyazevaKurdymov11.htm>

5. Peters, E. (2000). *Haos i poryadok na rynke kapitala. Novii analiticheskiy vzglyad na tsikly, tseny i izmenchivost rynka* [Chaos and order in the capital market. New analytical view of cycles, prices, and market volatility]. Moscow, Mir Publ., 333 p.

6. Vilyams, B. (2000). *Torgpvii haos* [Trade chaos]. Moscow, Analitika Publ., 345 p.

7. Sohatskya, O.M. (2004) *Fraktalna rozmirnist miznarodnyh fuchersnyh rynkiv yak harakteristika ih ekonomichnoi prirodi* [Fractal dimension of international futures markets as their economic nature]. *Zurnal evropeiskoi ekonomiki* [Journal of European economy]. No. 3, September, pp. 290-321.

8. Hamel, G., & Prahalad, C.K. (2013). *Competing for the Future*. Harvard Business Press.

9. Oliichenko, I.M. (2010). *Teoria chaosy u sinergetichnomu pidhodi do informatsionnogo zabezpechennya sistemy derzavnogo upravlinnya* [Chaos theory is a synergistic approach to information support of the state management system]. The latest scientific achievements-2010: international scientific-practical conference, from 17 to 25 March 2010. Sofia, OOD, pp. 57-59.

10. Akerlof, D.A. (1994). *Marketplace "Lime": quality uncertainty and market mechanism* [The market for "Lemons": quality uncertainty and the market mechanism], *THESIS*, no. 5, pp. 91-104.

11. MARG 2012 Review (2012). *LSE Accounting*. Issue 3 p. 2. Available at: http://www.lse.ac.uk/accounting/pdf/accountingnewsletter_issue3.pdf

12. Melnyk, O.G. (2010). *Sistemi diagnostiki mashinobudivnih kompanij: polikriterialna kontseptsiya i instrumentariy* [Diagnostics of machine-building enterprises: polchatelya concept and tools]. Lviv: Publishing house of Lviv Polytechnic, 344 p.

13. Margaret Thatcher. *Statecraft: Strategies for a Changing World* [The art of government. Strategies for a changing world]. Moscow, Alpina Business Books Publ., 2007, 504 p.

Обоснован запуск механизмов хаотического структурирования современного общества в условиях динамического усложнения систем (социальных, политических, финансовых, информационных). Доказана необходимость использования теории хаоса и информационной асимметрии как основы для формирования науки будущего. Сформированы теоретические основы синергетического развития финансов, учета и контроля как инструментов стабилизации, уменьшения информационной асимметрии и прогнозирования в условиях хаотического структурирования экономической и социальной среды будущего.

Ключевые слова: финансовая система, управленческий учет, управленческий контроль, теория хаоса, информационная асимметрия, методы учета нестабильности.

Starting chaotic structuring mechanisms of modern society is substantiated in terms of the dynamic complexity of systems (social, political, financial, information). The necessity of using chaos theory and information asymmetry is proved as the basis for the formation of future science. Theoretical foundations of synergetic development finance, accounting and control is formed as instruments of stabilization, reducing the information asymmetry and forecasting of the chaotic conditions in the structuring of the future economic and social environment.

Key words: *financial system, management accounting, management control, chaos theory, information asymmetry, the accounting methods of instability.*

Одержано 5.07.2016.